

**Տ. ՄԱՀԱԿ ԵՊԻՄԿՈՊՈՍ ՄԱՇԱԼՅԱՆԻ ՔԱՐՈՋԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱԾԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ
ՄԱՏՈՒՑՎԱԾ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ**

(19 հոկտեմբերի 2008 թ.)

*«Տիրոջ Հոգին Բւ վրաս է, անոր համար իսկ
օծեց Ձիւ»:*

(Երեմիա)

Քրիստոս «օծված» ըսել է: Հին ժամանակներուն թագավորները կօծվեին յուղով, մեր Մյուռոնի նման: Սրբությունները կօծեին այդ Մյուռոնով, և եթե նոր թագավոր պիտի հռչակեին, կօծվեին յուղով, և այդ յուղը խորհրդանիշն էր Ս. Հոգիի, Աստծո անտեսանելի Հոգիին, որ մեր շուրջն է, մեր ներսն է, ամեն ինչ կստեղծե, ոտքի վրա կբռնե և ինչ որ մենք Աստուծո հետ գործ ունինք, այս Ս. Հոգիի միջոցով կկատարվի: Սակայն այս Ս. Հոգին որոշ մարդիք ավելի շատ ունին, այդ հոգիով լեցված են, այդ Հոգիով Աստված զանոնք կուղարկե աշխարհի հատուկ գործ կատարելու, ինչպես մարգարեները, հետևաբար Տեր Հիսուս օծված Փրկիչն է, ոչ թե յուղով օծված, այլ Ս. Հոգիի ամբողջ լիությունը իր մեջն ուներ և Ս. Հոգին իրեն կառաջնորդեր և նաև Ս. Հոգիով լեցված հզոր և գորավոր գործեր կկատարեր:

Մարգարեական շնորհ է այս Ս. Հոգիով օծված լինելը և Ս. Հոգիով օծված անձը պաշտոն մը ունի՝ ժողովուրդին երթալու, և շատ դժվար պաշտոն է ասիկա, որովհետև ինքը՝ Ս. Հոգին, ճշմարտության հոգին է, իսկ ժողովուրդը կիսաստվերի մեջ ապրող հավաքականություն է, սուտերուն ծախված է, հազար ու մեկ խավարներուն մատնված, ժողովուրդը ժամանցի մեջ է, ժողովուրդը կույրկուրան կընթանա, և Աստված երկինքեն կնայի և կըսե՝ ինչպես փրկեմ այս մարդոց, ինչ ես ըսեմ, որ այս մարդիկ իրենց ճամփան շվարած են: Եվ մարգարեները կուղարկե, մարգարեները կուգային և ճշմարտությունը կխոսեին, և ժողովուրդը կհալածեր մարգարեները, որովհետև ժողովուրդներու ուզածը ճշմարտությունը չէ, հաճելի ժամանցն է հաճախ: Իրենք իրենց ուզածին պես կրոնք կուզեն նաև. մի քիչ մոմի լույս, մի քիչ խունկ, մի քիչ խաչ հանել և հետո երթալ՝ կարծելով, որ իրենց պարտականությունը կատարած են: Եվ մարգարեներն ելան բոլոր դարերու ընթացքին և ըսին, որ սխալ կընեք. Աստված լուրջի չառնելով մեծ սխալ կընեք, ձեր կյանքին կենտրոնը՝ Աստված, արդարությունը և ճշմարտությունը չդնելով, մահն անտեսելով՝ մեծ սխալ կգործեք. ե՛տ դարձեք և շիտակ ապրեցեք:

Այսօրվան Ավետարանը մեզի կխոսի, որ Ս. Հոգիով օծված Տեր Հիսուսը կերթա իր քաղաքը՝ Նազարեթ, հոն ինքը երեսուն տարիներ ապրած էր, ատաղձագործ էր, հյուսնի որդի, երբ իր գործերը գիտեին, կճանչնային իրեն, սակայն իր քաղաք՝ Նազարեթ երթալէ առաջ, արդեն ուրիշ քաղաքներ հանդիպած էր, հոն համբավ մը ստացած էր, հրաշքներ կգործեր, իրմե առաջ հասած էր իր համբավը Նազարեթ, բայց չէին հավա-

տար Հիսուսի իրենց ըսածներուն: Երբ Հիսուսին հերթը եկավ շաբաթ օրը, իրենց սուրբ օրը Սինագոգ մտավ, ամենը հավաքվեցին և իրեն տվին այդ օրվան գիրքը կարդալու և մեկնելու առիթը: Հիսուս բացավ և Եսայի մարգարեի կողմէ իրեն համար նախագուշակված այդ հատվածը գտավ և կարդաց. «Տիրոջ Հոգին Իմ վրաս է, անոր համար իսկ օծեց Զիս, Ինձ ուղարկեց աղքատներուն ավետարանելու, սրտով բեկյալներուն բժշկելու, գերիներուն ազատություն քարոզելու, կույրերուն տեսություն, կեղեքվածներուն ազատ արձակելու և Տիրոջ ընդունելու տարին հռչակելու»: Երբ սկսավ բացատրելու, ըսավ, որ այս խոսքերը իրականացան: Երբ որ Հիսուս կխոսեր, կգարմանային, կհիանային Իր բերնեն ելած խոսքերուն և կըսեին, որ այս մեզի ծանոթ Հիսուսն է, տարի մի առաջ մեզի հետ էր մինչև, հյուսնի որդին չէ ասիկա, ուրեմն այս խոսքեր ուրկեից է, ինչպես այսպես գեղեցիկ կխոսի, արդյոք հիմա մեզի ալ հրաշքներ ցույց պիտի տա: Եվ երբ որ Հիսուս տեսավ, որ Իրեն լուրջի չեն առներ, անոնց ըսավ, որ ոչ մեկ մարգարե Իր տունը հարգի չէ, չընդունվիր, որովհետև հեռուին սուրբը զորավոր կըլլա և անոնց սկսավ բաներ մը պատմելու, որ իր դեմ լավ տրամադրված ժողովուրդ մեկեն մեկ խենթացավ, կատաղեցավ: Ի՞նչ ըսավ Հիսուս, ինչո՞ւ համար այս ժողովուրդը այսպես բարկացուց, որովհետև սկսավ Հիսուս ճշմարտությունը խոսել, Հիսուս ըսավ, որ դուք կհավատաք, որ հրեա էք, դուք կհավատաք, որ ընտրեալ ժողովուրդ էք, դուք կհավատաք, որ Աստված ձեզի հետ է և դուք կհավատաք, որ մյուս ազգերն անպիտանի են Աստուծո, դուք Աբրահամի որդիներ էք, բայց գիտեք այն գիրքը, որ ես ձեզի հիմա կարդացի, անոր մեջ այնպիսի օրինակներ կան, որ Աստված ոչ թե կնայի ազգին, այլ կնայի անհատին և անոր սրտին, և իրենց պատմությունից երկու օրինակ կրերե՝ Եղիա մարգարեի և Եղիսե մարգարեի օրինակը, և կըսե, որ երբ որ Եղիա մարգարեի ժամանակը Աստված մեծ սով պիտի ուղարկեր այդ երկիրը (երեք տարի վեց ամիս) և պետք է այդ մարգարեն պահվոտը թագավորի բարկությունեն, Աստված իրեն ուղարկեց Սիդոնի հեթանոս ազգի մը այրի կնոջ տունը և այդ կինը պահեց: Հրեաստան շատ այրի կիներ կային, շատ ընտանիքներ կային, բայց Աստված ուղարկեց այդ կնոջ, որովհետև շատ մը հրեաներեն ավելի հավատացյալ էր այդ կինը և ավելի հաճելի Աստուծո: Եվ Եղիսե մարգարեն, որ բժշկության մեծ շնորհք ուներ և Հրեաստան շատ բորոտներ կային, բայց սիրիացի զորավար մը՝ Նադամանը, եկավ և բուժվեցավ իրմե, ուր էին այդ շատ բորոտները հրեաներուն, ինչո՞ւ չբուժվեցան. որովհետև հավատք չունեին, երբ որ ասիկա լսեցին, արդեն իրենց գույնը փոխվեցավ, այլևս իրենց առջևը մեկը կգտնվե որ իրենց ամենեն թանկագին բաները կքննադատեր. հրեաներն ազգ մըն էին հռոմեական կայսրության ներքո, ճգնված ազգ մըն էին, փոքր ազգ մըն էին, մեզի պես հսկա սփյուռ մը ունեին և չէին կրնար փրկվել հռոմեացիներու լուծեն, բայց անոր հակառակ ազգամոլություն զարգացուցած էին, ազգամոլություն, և կսկսեին իրենց անցյալով շատ հպարտանալ, բայց իրենց ներկան էլ այնքան հաճելի չէր Աստուծո, հետևաբար, սիրելիներ, մենք Նազարեթի ժողովուրդին պես ենք. կսիրենք կրոնքը, մինչև որ մեզի քննադատելու սկսին, մինչև որ մեր սխալները ցույց տան և հավատացյալ բազմություններու ամենեն մեծ սխալներեն մեկն ալ ընդհանրապես իր անցյալով, իր ազգով, իր եկեղեցիով, իր անցյալի տիտաններով շատ հպարտանալն է, սակայն առանց փորձելու այդ մարդոց օրինակները: Հրեաները այդպես էին:

Ամերիկացի նախագահներեն Աբրահամ Լինքոլնի կյանքի մեջ պատմություն մը կա. ինքը քարտուղարի պետք ուներ, մրցույթ կիրավիրվի, անոնցմե տասը հոգի կընտրեն և մեկ առ մեկ կտեսնվի անոնց հետ: Երիտասարդ մը կուգա և երիտասարդին կդառնա, կըսե, որ երիտասարդ պատմե քո մասին և կըսկսի պատմելու՝ կըսե, որ իմ նախահայրերս Ամերիկա ամենեն առաջին եկողներեն են, իմ մեծ-մեծ հայրս կարմրամորթներուն՝ հնդիկներուն դեմ մեծ արշավանք կատարեց, իմ մեծ հայրս ազատության պատերազմին զորավարներեն մեկն էր Վաշինկտոնին կողմ, իմ քեռիս այս էր, իմ հորեղբայրս այս էր: «-Կեցիր, կեցիր,- կսե Լինքոլնը,- կեցիր: Երիտասարդ, դուն ինչի կնամանիս, գիտե՞ս, կարտոֆիլի: Երիտասարդը շոկ կլլա: -Որովհետև կարտոֆիլը այնպիսի բույս մըն է, որ իր լավագույն կողմը հողին տակն է, դուն ալ այդպես մինչև հիմա պատմեցիր հողին տակը գտնվողներու մասին, հիմա խոսիր քո մասին. դուն ով ե՞ս»:

Մենք ո՞վ ենք, սիրելիներ, մեր հավատքի որակն ի՞նչ է, Հայ Առաքելական Եկեղեցիի զավակներու հավատքի որակը ի՞նչ է, գիտե՞ս, թե ով է Քրիստոս, եթե մեկը փողոց դարձնե և ըսե՝ խնդրեմ ինձի պատմե, հինգ բռպե, Քրիստոսի, քրիստոնեության մասին, կարո՞ղ են խոսելու: Մեր հպարտությունն ուրեմն ինչի՞ մասին է, որովհետև առաջին քրիստոնյա ազգ ենք անո՞ր մասին, որովհետև ունինք մենք Նաբեկները, Տաթևները, որովհետև մենք ունինք Մեսրոպ Մաշտոցը անոնց հետ հպարտանա՞նք միայն: Տեր Հիսուս կըսե, դուք, կըսե, մարգարեներու համար դամբարաններ կշինեք, կմեծարեք և կըսեք, որ մենք մեր հայրերու ժամանակը ըլլայինք այդ բաները չէինք ըներ, չէինք մեռցներ: Հիսուս կըսե, որ չէ, դուք ալ նույնը կընեիք, ինչու համար, որովհետև մարգարեն այն անձն է, որ կկենա ժողովրդի և Աստուծո միջև, երբ ստիպված է ճշմարտությունը խոսելու և ճշմարտությունը անհանգիստ կընե, ճշմարտությունը տակն ու վրա կընե մեզի, մենք կուզենք ավելի երազ տեսնել, մեր երազները, հաջողության երազները, հարստանալու երազները և չենք սիրեր մեկ, որ հիշեցնե մեզի մահվան անգույթ շուրք:

Միրելիներ, այսօրվան Ավետարանը կըսե, որ երբ որ ժողովուրդը Հիսուսի այս խոսքերը լսեց, բարկությամբ լեցվեցան, սկսան բռնելու իրեն օձիքեն, հագուստներեն, քշելով, հրմշտկելով տարին դեպի անդունդ, ուր Նազարեթի քաղաքը շինված էր և այդ ժայռերեն նետել կուզեին իրեն, մեռցնել կուզեին և Հիսուս իրենց ձեռքեն խուսափեցավ, սպրտեցավ և գնաց, գնաց ուրիշ տեղեր քարոզելու: Այս Ավետարանը շատ խորհրդական է. Քրիստոս անպայման կուգա քեզի, Ավետարանի խոսքով կուգա, Քրիստոս կուգա քարոզի խոսքով, կուգա, երբեմն դրացիիդ խոսքով կուգա, երբեմն եկեղեցիի զանգակով կուգա քեզի և դուն անհանգիստ կլլաս, բայց պետք է անհանգիստ ըլլաս, որովհետև անիկա վերջին բուժման անհանգստությունն է: Անիկա հիվանդության բուժման դառն դեղն է և պետք է առնես անիկա քո մեջդ: Հարկավ, կրնաս ուզել փրկվիլ Հիսուսին, և անիկա կձգե քեզի և կերթա ուրիշ տեղեր: Այսօրվան Ավետարանը կըսե մեզի՝ քու անձնական դիրքիդ ինչ է Քրիստոսին: Մեր ազգերը, մեր պապերը մեծ գործեր ըրին, մեզի մեծ ժառանգ թողուցին, բայց գիտենք, որ հավատքը անձնական է և շնորհն ալ անձնական է: Այս պատարագին մեջ, որ Աստծո Հոգին կիջնե, հաց և զինին Քրիստոսի մարմնի և արյան կվերածե, բայց ո՞չ թե ամենուն համար, թեև

հարյուր հոգի կառնե այս հաղորդությունը, բայց ամենը նույն շնորհը չստանար, որովհետև շնորհն անձնական է, քեզի համար կուգա, քո հավատքիդ համաձայն կուգա:

Եկե՛ք մեր հավատքը զարգացնենք, սիրելիներ, եկե՛ք Ավետարանը կարդանք, հոն Հիսուս խոսի մեզի, մեր կյանքի մասին հարցնե մեզի, ցավցնե մեզի, տխրեցնե մեզի և մեր մեջը ապաշխարության հոգի արթնցնե և այն ատեն մենք նոր կյանքի կսկսինք և Նազարեթի այս ժողովուրդի ճակատագրին չենք ենթարկվիր, իրենց մեջեն մարգարե, մարգարեեն ավելի Աստծո Որդին եկած էր և իրենք չճանչցան, որովհետև իրենք ուրիշ բաներ կսպասեին: Եկեք մենք ճանչնանք, առիթը կա: Ավետարանը բաց կարդա, ծունկնդրե և աղոթե և ուզե, որ Աստված քեզ բանա Իր գաղտնիքները, գա և քեզի օծե Իր Հոգիովը:

Տերն օրհնե մեր բոլորը ճշմարտության հոգիով, քալենք լույսի մեջ և իմանանք, թե դեպի ուր կերթանք:

Տերը օրհնե ձեր բոլորը. Ամեն: